

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

13.11.2025

с.Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 429

2026 - 2028 елларга «Уңайлы
мохит» муниципаль программасын
раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2015 елның 17 ноябрена 453 номерлы «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләлеген бәяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча Методик тәкъдимнәрне раслау турында»гы карары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. «Уңайлы мохит» муниципаль программасын 2026-2028 елларга расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 30 ноябрена 660 номерлы «2021-2023 елларга «Уңайлы мохит» муниципаль программасын раслау турында»гы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга

Башкарма комитет
Житәкчесе

Р.И. Мөхәммәтжанов

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль
районы Башкарма комитетының 2025 елның
"13" ноябрь 429 номерлы карары
белән расланган

2026 - 2028 елларга «Уңайлы мохит» муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	2026 - 2028 елларга «Уңайлы мохит» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигезләр	«Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон; «Уңайлы мохит» Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау турында» 2019 елның 29 мартындагы 363 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәтенен карары; «2015 - 2030 елларга Татарстан Республикасында объектлар һәм хезмәт күрсәтүләр инвалидлары өчен файдалану күрсәткечләренен күрсәткечләрен арттыру буенча чаралар планын («юл картасын») раслау турында» 2015 елның 28 сентябрендәге 716 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.
Муниципаль заказчы	Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты	Инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәре өчен уңайлы яшәү тирәлеген булдыру
Программаның бурычлары	Социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы инвалидларның файдалана алуын норматив, хокукый яктан тәмин итү, социаль һәм транспорт инфраструктурасының инвалидларның һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренен инвалидларның һәм аларның файдалана алуын тәмин итү мониторингы һәм контроле системасын формалаштыру; социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасының өстенлекле объектларын инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәре тарафыннан тоткарлыксыз файдалану һәм хезмәт күрсәтүләр өчен жайлаштыру, аларның яшәешен төп чикләүләреннән чыгып, аерым ихтияжларын исәпкә алып; интернет-ресурсларны һәм элемент жайланмаларын жайлаштыру, шулай ук мәгълүматлаштыру һәм элемент
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2026 - 2028 еллар, шул исәптән: I. этап - 2026 ел; II этап - 2027 ел. III этап - 2028 ел

Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Финанслауның гомуми күләме 2090,00 мең сум тәшкил итәчәк.
	Программаны финанслау чыганакалары: Жирле бюджет чаралары (программаны жирле бюджеттан финанслау фаразлау характерында һәм өстәмә керемнәр алу исәбенә ел дәвамында төзәтеләчәк) - 725,00 мең сум, шулардан 2026 елга - 205,00 мең сум, 2027 елга - 215,00 мең сум, 2028 елга - 205,00 мең сум. Татарстан Республикасы акчалары - 1020,00 мең сум, шулардан 2026 елга - 290,00 мең сум, 2027 елга - 340,00 мең сум, 2028 елга - 390,00 мең сум. Бюджеттан тыш чаралар - 345,00 мең сум, шулардан 2026 елга - 115,00 мең сум, 2027 елга - 115,00 мең сум, 2028 елга - 115,00 мең сум.
Программаның көтелә торган нәтижеләре	2028 елга Программаның түбәндәге нәтижеләренә ирешү планлаштырыла: объектлар һәм хезмәт күрсәтүләрдән файдалануның формалашкан һәм яңартыла торган картасы булу; - инвалидлар һәм башка аз мобильлеләр өчен кулай булган өлеш - социаль, транспорт, инженерлык инфраструктурасының өстенлекле объектларының халык төркемнәре - 75 процент; - сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән һәм физик культура һәм спорт белән даими шөгылләнүче затларның саны - 35 процент; - инвалидларны һәм үсеш бозулары булмаган затларны, гомуми белем бирү учреждениеләренә гомуми санында - 65 процентны урта укытуны тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган универсаль барьер мохит булдырылган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше; - өстенлекле объектлар һәм хезмәт күрсәтүләрдән файдалану дәрәжәсен уңай бәяләүче инвалидлар өлеше - 80 процент;

1. ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ ҺӘМ АНЫ ХӘЛ ИТҮ КИРӘКЛЕГЕН НИГЕЗЛӘУ

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе юнәлешләренәң берсе булып инвалидларны һәм халыкның аз мобильле төркемнәрен реабилитацияләү һәм социаль интеграцияләү тора.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында инвалидларны тернәкләндерү һәм социаль интеграцияләү мәсьәләләре элеккечә актуаль булып кала һәм алга таба да эшләнә, системалаштыруны һәм комплекслы чишелешне таләп итә.

2025 елның 1 ноябренә Татарстан Республикасы Чүпрәле районында 2067 инвалид исәптә тора, шуларның 66 сы - инвалид балалар.

Чүпрәле муниципаль районында «Уңайлы мохит» озак сроклы максатчан программасы эшли башлаганнан бирле 2011 елдан башлап инвалидлар һәм халыкның аз мобильле төркемнәре өчен уңайлы мохит булдыру буенча түбәндәге эшләр башкарылды:

Инвалидларга һәм халыкның аз мобильле төркемнәренә тоткарлыксыз керү өчен «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» ДАССУ адаптациясе;

Социаль яклау бүлеге бинасын инвалидларга һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәренә тоткарлыксыз керү өчен яраклаштыру;

Чүпрәле муниципаль районы буенча инвалид - коляскада йөрүчеләр яшәгән 6 күпфатирлы торак йортының адаптациясе;

Район үзәгендә инвалидларга һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренә тоткарлыксыз керү өчен, жир өсте кичүләрен реконструкцияләү һәм жиһазлау, борт ташын киметү.

Мәгариф учреждениеләрендә, авыл мәдәният йортларында, авыл советлары биналарында ремонт эшләре башкарылды, район үзәге паркларында уңайлы мохит булдырылды, сәүдә үзәкләре биналары һәм аларга яқын территорияләр жайлаштырылды, «Чайка» балалар сәламәтләндерү лагере төзелде, ел саен спорт-сәламәтләндерү чаралары, фестивальләр, ижади конкурслар үткәрелә.

Мөмкинлекләре чикләнгән балалар мәйданчыгы Иске Чүпрәле авылының үзәк өлешендә төзелде.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2008 елның 16 февралендәге 87 номерлы карары нигезендә инвалидларның сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, ял итү, спорт объектларына һәм социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш объектларына, транспорт, сәүдә, жәмәгать туклануы объектларына, эшлекле, административ, финанс, дини объектларга, торак фонды объектларына керү мөмкинлеген тәмин итү өлешендә проект документациясен караганда (тиешле проект документлары әзерләнгән очракта) Башкарма комитетның архитектура һәм шәһәр төзелеше бүлеге хезмәткәрләре нигездә СНиП 35-01-2001, СП 35-101-2001, СП 35-102-2001 белән житәкчелек итәләр һәм объектларның тышкы кыяфәтен, территориянең генераль планын караганда эскиз тәкъдимнәре составында инвалидларның объектларга керү мөмкинлеген тәмин итү чараларын карыйлар.

Социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларының, торак йортларның һәм йорт территорияләренең күпчелек биналарының һәм корымаларының тулы яраксызлыгы, күп кенә социаль, мәгариф, көнкүреш, рекреация хезмәтләрен алу, жәмгыять тормышында, инвалидлар һәм халыкның аз мобильле төркемнәре өчен тулы хокуклы катнашу мөмкинлеген чикләү, ситуацияне яхшырту максатыннан 2021-2023 елларга «Уңайлы мохит» муниципаль программасы эшләнә.

Барлык социаль өлкәләрдә инвалидлар һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәре өчен киртәләрсез мохит шартлары тудыру, мөмкинлекләре чикләнгән һәм аларны тулысынча һәм нәтиҗәле итеп социумга кертүгә комачаулаучы затларның тормыш эшчәнлеген чикләүне күп очракта формалаштыра торган «мөнәсәбәтле» һәм урта каршылыкларны бетерү әлеге программаның төп юнәлешләреннән берсе булып тора.

Физик культура һәм спорт, шулай ук тәкъдим ителгән сәнгать төрләре белән шөгыльләнү процессына инвалидларны массакүләм рәвештә кертү булмый.

Әлеге программа инвалидларны тернәкләндерү һәм жәмгыятькә интеграцияләү өчен шартлар тудыру буенча районда уздырыла торган комплекслы чараларның дәвамы булырга һәм инвалидларның һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче башка төркемнәренең социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларыннан һәм хезмәт күрсәтүләрдән файдалана алуын, аларның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрүне тәмин итәргә тиеш.

2. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның максаты-инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче башка төркемнәре өчен уңайлы һәм уңайлы яшәү тирәлеген булдыру.

Программаның бурычлары:

инвалидлар өчен уңайлы булган социаль, транспорт һәм инженер инфраструктурасын формалаштыруны норматив, хокукый тәмин итү, мониторинг системасын формалаштыру һәм барлык категориядәге инвалидлар һәм халыкның хәрәкәте чикләнгән башка төркемнәре өчен социаль һәм транспорт инфраструктурасына керү мөмкинлеген тәмин итүне контрольдә тоту;

социаль, транспорт һәм инженер инфраструктурасының өстенлекле объектларын барлык категориядәге инвалидларга һәм халыкның хәрәкәте чикләнгән башка төркемнәренә тормышта төп чикләүләрдән чыгып, аларның махсус ихтыяжларын исәпкә алып, киртәләрсез керү һәм хезмәт күрсәтү өчен җайлаштыру;

интернет-ресурсларны һәм элемент җайланмаларын җайлаштыру, шулай ук мәгълүматлаштыру һәм элемент өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү;

мөмкинлекләре чикләнгән кешеләргә карата жәмгыятьнең толерант мөнәсәбәтен булдыру.

3. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ СРОКЛАРЫ, АНЫҢ МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ ҺӘМ ИНДИКАТОРЛАРЫ

Куелган бурычларны хэл итү максатыннан Программаны үтәүнең ике этабы күздә тотыла:

I этап - 2026 ел;

II этап - 2027 ел;

III этап – 2028 ел.

4. ТӨП ЧАРАЛАР ҺӘМ ПРОГРАММАНЫ ТӨП БАШКАРУЧЫЛАР

Программаның бурычларын хэл итү өчен инвалидлар һәм халыкның башка азмобиль төркемнәре өчен уңайлы мохит булдыру буенча үзара бәйлә һәм килешкән чаралар комплексын гамәлгә ашыру планлаштырыла.

Программаның төп юнәлеше булып инвалидлар һәм халыкның социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасының башка аз мобильле төркемнәре өчен уңайлы мохит формалаштыруны норматив, хокукий озата баруны булдыру; социаль һәм транспорт инфраструктурасында инвалидларның файдалана алуын тәмин итүгә мониторинг һәм контроль системасын булдыру тора.

Әлеге юнәлештәге чаралар түбәндәгеләрне үз эченә ала:

инвалидларның гамәлдәге социаль инфраструктура, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларына керүен тәмин итү чараларының минималь исемлеген эшләү;

Программа кысаларында инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәре өчен уңайлы мохит булдыру буенча практик чараларны гамәлгә ашыру социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасының өстенлекле өлкәләрендә гамәлгә ашырылачак.

Уңайлы мохитне формалаштырганда комплекслы якин килү инвалидларның күрү, ишетү һәм терәк-хәрәкәт аппараты бозылган шәхси ихтыяжларын исәпкә алу юлы белән тәмин итү планлаштырыла.

Социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасының өстенлекле өлкәләрендә инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәре өчен уңайлы мохит формалаштыру буенча практик чаралар түбәндәге чараларны үз эченә алачак:

инвалидларга һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәренә, аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмәт күрсәтүләрен исәпкә алып, шулай ук янәшә территорияләргә, шул исәптән, тоткарлыксыз керү өчен һөнәри белем бирү учреждениеләре, сәламәтлек саклау, мәдәният учреждениеләре;

махсус бүлеп бирелгән парковка урыннары һәм өстәмә урын булган урыннар булдыру һәм жиһазлау, алда яисә сылтау эте өчен читтәрәк яисә гражданны кабул итү урыннарында хәрәкәт итү өчен жайланмалар;

биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар, мәгълүмати табличкалар, "ярдәмчене" чакыру тәймәсе, ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен жиһазлар урнаштыру;

күрсәтелә торган хезмәтләр турында белешмә мәгълүматның махсус ихтыяжларын исәпкә алып, инвалидлар һәм халыкның башка аз мобильле төркемнәрендә инвалидлар өчен жайлаштырылган формада урнаштыру; дәүләт хезмәтләрен электрон рәвештә күрсәтү;

спорт объектларыннан инвалидларның файдалана алуын тәмин итү;
жәяүлеләр һәм транспорт коммуникацияләрен, күчешләрне, жәмәгать пассажир транспорты тукталышларын сөйләм һәм текст мәгълүматын синхрон чыгару системалары (транспорт хәрәкәте маршрутларының график схемаларын да кертеп) пандуслар, тактиль һәм контраст өслекләр һ.б. белән тәмин итү; жәяүлеләр кичүендә чыгу өчен борт ташын төшерү;

инвалидларга тоткарлыксыз керү өчен гомуми белем бирү учреждениеләреннән, һөнәри белем учреждениеләреннән аларның махсус ихтыяжларын исәпкә алып, аларның каршылыксыз керүен тәмин итү; социаль өлкә учреждениеләре хезмәткәрләрен сурдотәржемә белән укуыту.

Чагыштырма киртәләрне жинүгә мәгариф учреждениеләрендә инвалидларга карата толерант мөнәсәбәт формалаштыруга, аларның үзенчәлекләрен хөрмәт итүгә юнәлтелгән тәрбия эшен оештыру чаралары, идеяләр тарату буенча ижтимагый-агарту кампанияләрен оештыру һәм үткәрү, Чүпрәле муниципаль районы дәрәжәсендә инвалидлар һәм халыкның башка аз мобиль төркемнәре өчен уңайлы мохит булдыру принципларын һәм чараларын оештыру чаралары юнәлтелгән.

Чүпрәле муниципаль районының халык составы һәм конфессияләр һәм дини берләшмәләренң күптөрлелеге буенча күпмилләтле булуын исәпкә алып, инвалидларга карата жәмгыятьнең толерант мөнәсәбәтен формалаштыру мәсьәләләрен хәл итүгә дини конфессияләрне жәлеп итү күздә тотыла.

5. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘӘМИН ИТҮ

Программа чараларын гамәлгә ашыру федераль бюджеттан, республика бюджетыннан, Чүпрәле муниципаль районы бюджетыннан субсидияләр, шулай ук билгеләнгән тәртиптә тышкы икътисадый чыганаклардан бүлеп бирелә торган акчалар исәбеннән гамәлгә ашырыла.

6. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программаны гамәлгә ашыру механизмына программа чараларын планлаштыру һәм фаразлау, гамәлгә ашыру, Программаны үтәү барышын мониторинглау һәм тикшереп тору, программа чараларын, финанслау күләмнәрен һәм чыганакларын, максатчан индикаторларны төгәлләштерү һәм төзәтү керә.

Программа чараларын гамәлгә ашыру эшләрен башкаручыларны сайлап алу «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру турында» Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программа кысаларында идарә карарлары программаны башкаручылардан килгән мәгълүматны исәпкә алып кабул ителә.

Программаның муниципаль заказчысы:

программаны гамәлгә ашыруга гомуми житәкчелек итә;

аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле норматив хокукый актларны раслый;

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен, шулай ук аның финанс йөкләмәләрен үтәве, программаның максатчан күрсәткечләренң ирешелгән күрсәткечләре турында хисаплар тапшыру өчен жаваплы вәкаләтле органы билгели;

субсидияларне максатчан, адреслы һәм нәтижәле файдалануны тикшереп тора.

Муниципаль заказчы-программаны гамәлгә ашыру барышында аның координаторы һәм төп Эшләүчесе:

программаны гамәлгә ашыруга житәкчелек итә һәм агымдагы идарәне гамәлгә ашыра;

программаны башкаручыларның эшчәнлеген координацияли;

программаның нәтижәлегенә максатчан күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешүне тәмин итә;

Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыруны һәм тиешле контрактлар төзүне тикшереп тора;

үз компетенциясе чикләрендә аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле норматив хокукий актлар эшли;

программаны гамәлгә ашыру барышы турында кварталлык хисап алып бара;

программаны гамәлгә ашыру барышы һәм дәүләт заказчысына нәтижәлекне бәяләү турында ел саен доклад әзерли;

программаны гамәлгә ашыруның барышы һәм нәтижәләре турында мәгълүматны электрон рәвештә урнаштыруны оештыра;

программаны гамәлгә ашыру барышын яктырту мәсьәләләре буенча массакуләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә.

Программа чараларын үтәү өчен җаваплы башкаручылар һәм өстәмә башкаручылар:

алар карамагындагы тармак объектларына карата Программа чараларын үтәүне һәм аларның гамәлгә ашырылуын тикшереп торуну оештыралар;

һәр программа чарасы буенча эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр башкаручыларны, шулай ук продукция белән тәмин итүчеләрне конкурс нигезендә сайлап алалар;

7. ПРОГРАММАНЫҢ СОЦИАЛЬ НЭТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Норматив хокукий, методик характердагы Программа чараларын гамәлгә ашыру, яңа төзелә торган социаль инфраструктура объектларыннан инвалидлар һәм халыкның хәрәкәт итүе чикләнгән башка төркемнәренәң файдалана алуы өлешендә законнарның үтәлешен мониторинглау һәм тикшереп тору системасын булдыру:

Чүпрәле муниципаль районында инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен киртәсез мохитне эзлекле үстерүне тәмин итәргә;

Программаның гамәли чараларын гамәлгә ашыру ярдәм итәчәк:

Инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренәң тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү;

инвалидларның изоляциясен җиңүгә һәм социаль бәйләлеген киметүгә;

преодоление изоляции и снижение социальной зависимости инвалидов;

Инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренәң тормыш эшчәнлегенәң өстенлекле өлкәләрендәге объектларга һәм хезмәтләргә керүенә.

2026 - 2028 елларга «Уңайлы
мохит» Татарстан
Республикасы Чүпрәле
муниципаль районы
программасына 1 нче кушымта

**2026-2028 ЕЛЛАРГА «УҢАЙЛЫ МОХИТ»
ПРОГРАММАСЫ ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЭГЕ**

Чараның исеме		Чараларны үтәү вакыты	Жаваплы башкаручылар, финанслау чыганагы	Финанслау күләме (мөң сум)
1. Инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен уңайлы социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасын булдыруны норматив хокукый тәэмин итү, инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен уңайлы социаль һәм транспорт инфраструктурасын булдыру				
1	Мониторинглау системасын булдыру һәм тикшереп торыу	3	4	
1.1.	Инвалидларның иҗтимагый оешмалары вәкилләрен җәлеп итеп, инвалидларның һәм халыкның хәрәкәт итүе аз булган башка төркемнәреннән өстенлекле өлкәләрендәге	2026-2028 ел.	Башкарма комитет	
1.2.	Мәгълүматлар мәгълүмат банкын һәм объектлардан һәм хезмәт күрсәтүләрдән файдалану картасын алып бару һәм	2026-2028 ел.	Башкарма комитет	
2. Социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасының өстенлекле объектларын инвалидларга һәм халыкның башка аз хәрәкәтчән төркемнәренә тоткарлыксыз керү һәм хезмәт күрсәтү өчен аларның аерымы ихтыяжларын исәпкә алып, тормыш эшчәнлегеннән төп чыккәүләреннән чыгып яраклаштыру				

2.1.1	Инвалидларның иҗтимагый оешмалары вәкилләрен җәлеп итеп, җәмәдҗәге торақ фонды объектларына паспортлаштыру үткәру	2026-2028 ел.	Җәмәдҗәге социаль, транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы объектларына паспортлаштыру үздыру өчен эшче	
2.1.2.	Торақ фонды объектларын инвалидлар һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәре ихтыяҗларына ыраклаштыру, шул исәптән: бинага керү зонасын, болдырны, тамбурны, подъезд вестибюлен һәм хәрәкәт юлларын (баскычларны) җиһазлау (җиһазлау), хәрәкәт юлларын махсус җайланмалар (пандуслар, терәк тоткалар, аппаратлар, күтәргечләр, коляскаларны беркетү урыннары, бина эченде яктылык-тавыш информаторлары,	2026-2028 ел.	МСА и ЖКХ РТ МТЗ и СЗ РТ	2026 ел – 50 2027 ел – 50 2028 ел – 50 Барлыгы: 150
2.1.3.	Кресло-коляскаларда йөрүче инвалидлар һәм күрү һәм ишетү сәләте бозылган инвалидлар өчен парклар, тротуарлар һәм җаяулар киңләрен төзекләндерү. Иске Чүпрәле	2026-2028 ел.	МСА и ЖКХ РТ МТЗ и СЗ РТ	2026 ел – 100 2027 ел – 150 2028 ел – 200 Барлыгы: 450
2.1.4.	Иске Чүпрәле авылы иҗтимагый үзәкләре янында инвалидлар өчен махсус парковка урыннары булдыру	2026-2028 ел.	МСА и ЖКХ РТ МТЗ и СЗ РТ Бюджеттан тыш акчалар	2026 ел – 25 2027 ел – 25 2028 ел – 25 Барлыгы: 75
2.2.	Транспорт инфраструктурасы объектларын адаптацияләү һәм транспорт хезмәтләре күрсәтү			

2.2.1.	Юл инфраструктурасы объектларына инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренән якын килү юлларын шушыга каршы өслекләр белән тәмин итү	2026-2028 ел.	«Автомобиль» бюджеттан тыш акчалар	2026 ел – 15 2027 ел – 15 2028 ел – 15 Барлыгы: 45
--------	--	---------------	------------------------------------	---

2.3.	Спорт объектларын җайлаштыру һәм физик культура һәм спорт өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү			
2.3.1.	Инвалид спортчыларны спорт ярышларында аерлау һәм катнашуны тәмин итү: Парковка урыны җиһазлары. Бинаны инвалидларга һәм халыкның башка мобиль төркемнәренә, шул исәптән: - Бинаның җиһазлары ДЮСШАның 1 катындагы коридорларда һәм тренажер залына керү өчен "Алтын" бинасының 2 катында;	2026-2028 ел.	Башкарма комитет (өстәмә керемнәр алу исәбенә Финансгау), ДЮСША	2026 ел - 20 2027 ел – 30 2028 ел – 20 Барлыгы: 70
2.3.2.	-инвалидлар өчен уңайлы форматта күрсәтү таблицалары урнаштыру; - резин келәмнәр сатып алу; - “Акчарлак” бассейнында инвалидны суга төшерү өчен җиһазлар сатып алу	2026-2028 ел.	Башкарма комитет (өстәмә керемнәр алу исәбенә Финансгау), ДЮСША, МТЗ и СЗ	2026 ел – 50 2027 ел – 50 2028 ел – 50 Барлыгы: 150
2.3.3.	Инвалидларга ярдәм күрсәтү катгыйдләре буенча	2026 ел.	ДЮСША	2026 ел – 5
2.3.4.	Мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр арасында, шул исәптән инвалид балалар арасында район спорт-савыктыру чараларын, спорт бәйрәмнәрен үткәру	2026-2028 ел.	Башкарма комитет (өстәмә керемнәр алу исәбенә	2026 ел – 25 2027 ел – 25 2028 ел – 25 Барлыгы: 75
2.4.	Мәдәният объектларын адаптацияләү һәм мәдәният өлкәсендә хезмәтләр күрсәтү			

2.4.1.	Адаптация Мәдени-тамаша үчреждениелеренен Һәм ана якын территорияларнен инвалидларга, аларнын махсус ихтияжларын һәм хезмәт күрсәтүләрен исәпкә алып, халыкнын барлык категорияләренә һәм башка аз мобиль төркемнәренә тоткарлыксыз керү өчен, шул исәптән махсус билгеләнгән паркровка урыннарын булдыру, биналарны пандуслар һәм башка махсус жайланмалар белән жиһазландыру, биналарны матълумати табличкалар, «ярдәмчәнен» чакыру төймәсе белән жиһазлар, ишетү сәләте бозылган кешеләр өчен ишетүчәнлеккә арттыру өчен жиһазлар урнаштыру, залларда утыру урыннарын инвалид коляскалары өчен урыннар һәм озатып йөрүчә затлар өчен янәшә урыннар белән шул ук дәрәжәдә жиһазлау, йөк йөртүчә эт яки хәрәкәт итү жайланмасы өчен алда яки ян- яктан өстәмә урын булган югары уңайлык урыннарын	2026-2028 ел.	Башкарма комитет (өстәмә керемнәр алу исәбенән финанслау)	2026 ел – 50 2027 ел – 50 2028 ел – 50 Барлыгы: 250
2.4.2.	Өстенлекле китапхана үчреждениеләре биналарын һәм аларга якын территорияләренә инвалидларга һәм халыкнын хәрәкәт итү көчә аз булган башка төркемнәренә, аларнын махсус ихтияжларын һәм хезмәтләр алуларын исәпкә алып, тоткарлыксыз керү өчен аракташтыру: - бинага керү урынында пандусларны яңадан жиһазлау һәм	2026-2028 ел.,	Башкарма комитет (өстәмә керемнәр алу исәбенән финанслау)	2026 ел-35 2027 ел-35 2028 ел-35 Барлыгы: 105
2.4.3.	Инвалидлар, шул исәптән инвалид балалар катнашында район фестивальләре, ижади конкурслар һәм мәдәният өлкәсендә башка чаралар үткөрү	2026-2028 ел.	Башкарма комитетнын мәдәният бүлгә(өстәмә керемнәр алу исәбенә финанслау).	2026 ел - 20 2027 ел – 20 2028 ел – 20 Барлыгы: 60

2.5.	Мегаариф үчреждениелерге биналарын (урыннарын) яраклаштыруу һәм мегаариф хезмәтләре күрсәтү			
2.5.1.	Гомуми белем биру үчреждениелерге биналарын инвалид балаларга, аларнын аерым ихтияжларын исәпкә алып, тоткарлыксыз керү өчен жайлаштыру, шул исәптән: биналарнын пандуслар һәм башка махсус жайланмалар һәм жайланмалар белән жиһазлау, санитария-гигиена бүлмәсе жиһазлау, биналарнын мағлұмат такталары, «ярдәмче» чакыру тәймәсе белән жиһазлау, ишетү сәләте бозылган инвалидлар өчен ишетүчәнлеккә арттыру өчен жиһазлар урнаштыру, мегаариф үчреждениелерен махсус, шул исәптән компьютер жиһазлары белән тәмин итү, инвалид балалар өчен яраклы компьютер технологиялеренән файдалану мөмкинлеге биру,	2026-2028 ел.	МСА и ЖКХ РТ, МО и Н РТ	2026 ел – 100 2027 ел – 100 2028 ел – 100 Барлыгы: 300
3.	Интернет - ресурсларнын һәм элемент жайланмаларын яраклаштыру, шулай ук мағлұматлаштыру һәм элемент			
3.1.	Чүпрәле муниципаль районынын ресми сайты, күрү сәләте буенча инвалидларнын аерым ихтияжларын исәпкә алып, Интернет чөгләренә яраклаштыру, шул исәптән: инвалидлар һәм халыкнын башка аз хәрәкәтчән төркемнәрә өчен яраклаштырылган муниципаль хезмәтләргә электрон равештә күрсәтүне оештыру, бөлешмә материалларнын, телефон «кайнар линияләргә» һәм	2026-2028 ел.	Башкарма комитетге МИ и С РТ, МТЗ и СЗ РТ,	
3.2.	Мағлұмат хезмәтләренә, ашыгыч хезмәтләргә дә көртеп, инвалидларнын, аларнын махсус ихтияжларын һәм халыкнын хәрәкәт итүчәнлеге аз булган башка төркемнәренән керә алуын	2026-2028 ел.	МИ и С РТ, МТО и ЧС РТ	

3.3.	Мәденият үчреждениеләре базасында уздырыла торган ижтимагый чараларда һәм жыелышларда ишетү буенча инвалидларны тиешле ярдәмчә ишетү жайланмалары белән тәэмин итү	2026-2028 ел.	МКРТ, МИИСТ	2026 ел – 15 2027 ел – 15 2028 ел – 15 Барлыгы: 45
4. Көндәлек ихтыяж товарлары белән сәүдә объектларын жайлаштыру				
4.1.	Сәүдә биналарын һәм аларга якын территорияләргә инвалидларга һәм халыкның хәрәкәт итү көчә аз булган башка төркемнәренә, аларның махсус ихтыяжларын һәм хезмәтләр алуларын исәпкә алып, тоткарлыксыз керү өчен жайлаштыру: - бинага керү урынында пандусларны яңадан жиһазлау һәм	2026-2028 ел.	Бюджеттан тыш акчалар	2026 ел – 100 2027 ел – 100 2028 ел – 100 Барлыгы: 300
5. Мөмкинлекләре чикләнгән кешеләргә карата җәмгыятьнең толерант мөнәсәбәтен формалаштыру				
5.1.	Мегаариф үчреждениеләрендә инвалидларга карата толерантлы мөнәсәбәт формалаштыруга, аларның үзгәчлекләрен хөрмәт итүгә юнәлдерелгән тәрбия эшен оештыру	2026-2028 еллар	Мегаариф бүлгә	
5.2.	Халыкта инвалидларга карата толерантлы мөнәсәбәт формалаштыру процессына дини конфессияләргә җәлеп итү	2026-2028 ел.	дини конфессияләр (киләшү)	

Эшләр идарәчесе:

Д.Р. Сабирзянова